

Lomarahaa vapaaksi kesästä 2021 alkaen?

Vuodesta 2021 alkaen voit itse halutessasi sopia lomarahasi vapaaksi. Tämän tekee mahdolliseksi 31.8.2020 voimaan tuleva KVTES:n vuosilomaluvun määräys. Sen mukaan voit sopia työnantajasi kanssa lomarahan vaihtamisesta vapaaksi joko kokonaan tai osittain (KVTES:n IV luvun Vuosiloma 19 §).

Näin se tapahtuu

Tee sopimus vaihtamisesta kirjallisena tai sähköisenä. Varmista, että ennen sopimuksen tekemistä työnantaja kertoo sinulle lomarahan vaihtamista koskevat ehdot.

Kun vaihdat lomarahan vapaaksi, lomarahavapaapäivien lukumäärä on 50 % ansaitsemiesi vuosilomapäivien lukumäärästä. Jos sovit vain osan lomarahasta vapaaksi, vähennetään lomarahastasi niiden päivien osuus, jotka pidät lomarahavapaana.

Esimerkki

- Varsinainen palkkasi on 3 000 euroa ja sinulla on loma-oikeutta 38 vuosilomapäivää. Jos vaihdat lomarahan kokonaisuudessaan vapaaksi, saat 19 lomarahavapaapäivää (38x0,50). Näiltä vapaapäiviltä sinulle maksetaan varsinainen palkka. Lomarahaa ei jää maksettavaksi.
- Jos olet sopinut 19 lomarahavapaapäivästä, mutta pidätkin niistä vain 18, maksetaan sinulle tältä ajalta varsinainen palkka. Yhdestä saamatta jääneestä lomarahapäivästä sinulle maksetaan lomarahaa.
- Täyden lomarahan suuruus olisi 2.160 euroa (6 % x 3.000 euroa x 12kk), josta lomarahavapaapäivää kohti laskettu rahamäärä on 113,68 euroa (2.160:19=113,68).

Sovit lomarahavapaan ajankohdasta työnantajasi kanssa. Lomarahavapaa on annettava sinulle kuitenkin viimeistään lomanmääräytymisvuotta seuraavan lomakauden alkuun mennessä.

Lomarahavapaa kuluu kuten vuosiloma, ja sen ajalta sinulle maksetaan vapaan pitämisaikakohdan mukainen varsinainen palkka. Lomarahavapaan ajalta maksettavaan palkkaan ei sovelleta keskimääräisen vuosilomapalkan määräyksiä.

Sinulla on oikeus siirtää lomarahavapaa työkyvyttömyyden perusteella samalla tavalla kuin vuosilomankin.

Lomarahavapaa on vuosilomaluvussa tarkoitettua työssäolon-veroista aikaa, eli lomarahavapaapäivät huomioidaan laskettaessa täysiiä lomamääräytymiskausia.

Sinulla on oikeus saada palvelussuhteen päättyessä korvaus pitämättömiltä lomarahavapaapäiviltä, eli pitämättömät lomarahavaapaat muunnetaan takaisin lomarahaksi.

Huom!

Vaihdon voit tehdä itse vasta vuonna 2021

Sopimus lomarahojen vapaaksi vaihtamisesta tulee voimaan vasta 31.8.2020. Voit siis sopia vaihdosta itse vasta vuonna 2021. Lomanmääräytymisvuoden 2019-2020 lomarahojen vapaaksi vaihtaminen edellyttää edelleenkin kunnallisen pääsopimuksen mukaisen paikallisen sopimuksen. Jollei paikallista sopimusta ole, et voi vaihtaa lomarahaa vapaaksi.

Periaatteet työpaikoille

Koska määräys lomarahan vapaaksi vaihtamisesta tulee voimaan vasta 31.8.2020, koskee se käytännössä ensimmäisen kerran lomanmääräytymisvuoden 2020-2021 lomarahoja.

Vaikka lomarahojen vapaaksi vaihto ei edellytä enää pääsopimuksen mukaista paikallista sopimusta, niin yhteistoiminnassa on tarpeen käydä keskustelu työnantajan kanssa lomarahavapaiden vaikutuksista työpaikoilla.

Keskustelussa on hyvä nostaa esille esimerkiksi henkilöstön tasapuolinen kohtelu, eli tasavertaiset mahdollisuudet lomarahan vaihtamiseen vapaaksi, sekä henkilöstön riittävyys palvelutuotannon tarpeisiin ja käytännön työn järjestelyihin.

Lomarahan vaihtaminen vapaaksi ei saa lisätä työssä olevien työkuormitusta, joten esimerkiksi sijaisten tai muuten lisähenkilökunnan hankkiminen on tärkeä keskustelunaihe, mikäli työssä ei ole luontevia kausivaihteluita, joita voitaisiin hyödyntää.

Pelkästään työnantajalle syntyvän säästön takia ei viranhaltijan/työntekijän tule sopia lomarahavapaasta. Lähtökohtana on oltava viranhaltijan/työntekijän oma halukkuus vaihtomahdollisuuden käyttämiseen.

Luottamusmiehen tietämys ja osaaminen ovat tärkeitä tuki- ja turvaelementtejä yksittäiselle työntekijälle, kun hän sopii lomarahavapaasta työnantajan kanssa.